

Son de poesía

Xoán Carlos Domínguez Alberte (ed.)

Formas de citación recomendadas

1 | Por referencia a esta publicación electrónica*

DOMÍNGUEZ ALBERTE, XOÁN CARLOS (2011 [2005]). *Son de poesía*. Lisboa e Santiago de Compostela: Edições Fluviais e Livraria Couceiro. Reedição en *poesiagalega.org. Arquivo de poéticas contemporáneas na cultura*. <<http://www.poesiagalega.org/arquivo/ficha/f/1605>>.

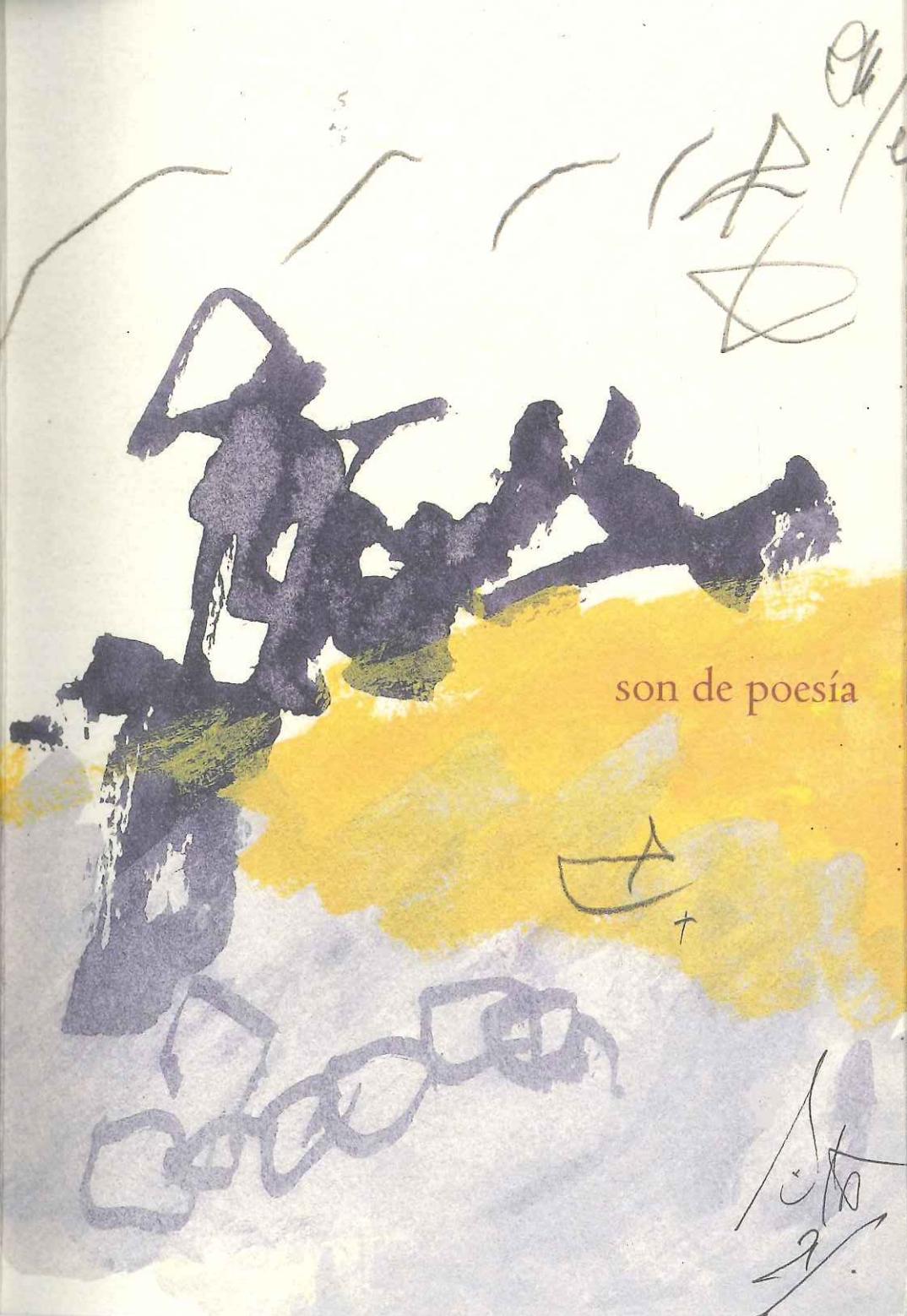
2 | Por referencia á publicación orixinal

DOMÍNGUEZ ALBERTE, XOÁN CARLOS (2005). *Son de poesía*. Lisboa e Santiago de Compostela: Edições Fluviais e Livraria Couceiro.

* Edición dispoñible desde o 20 de decembro de 2011 a partir dalgunha das tres vías seguintes: 1) arquivo facilitado polo autor/a ou editor/a, 2) documento existente en repositorios institucionais de acceso público, 3) copia dixitalizada polo equipo de *poesiagalega.org* coas autorizacións pertinentes cando así o demanda a lexislación sobre dereitos de autor. En relación coa primeira alternativa, podería haber diferenzas, xurdidas xa durante o proceso de edición orixinal, entre este texto en pdf e o realmente publicado no seu día. O GAAP e o equipo do proxecto agradecen a colaboración de autores e editores.

© O copyright dos documentos publicados en *poesiagalega.org* pertence aos seus autores e/ou editores orixinais.

son de poesía

son de poesía

son de poesía

Selección de autores e edición
de Xoán Carlos Domínguez Alberte

2005

Palabras en prosa

Este libro naceu coa intención de se converter nunha homenaxe da palabra viva na nosa lingua a varios poetas galegos desaparecidos nos últimos tempos: Antón Tovar, Manuel María, Xela Arias, Luísa Villalta. O título, *son de poesía*, fai referencia, polo tanto, ao carácter inmorrente da súa obra literaria e asemade ao pulo creativo incesante que alenta no interior dos seus libros, destas páxinas.

A iniciativa concibiuse ao abeiro da *incomunidade* (a páxina electrónica é <http://incomunidade.blogspot.com>), este porto franco de creatividade que une autores galegos e portugueses. Algún dos poetas citados significouse especialmente en trazar pontes de diálogo entre a cultura portuguesa e a galega. De aí que esta proposta queira contribuír tamén ao intercambio da expresión entre ambas as linguas e a promover a creación –poética, plástica– conxunta.

Os autores e autoras que figuran neste volume constitúen de seu –lonxe de calquera escolla grupal máis ou menos reducionista– unha boa mostra da pluralidade creativa da cultura portuguesa e galega actual. As contribucións achegadas son orixinais feitos en exclusiva para este libro. Para eles e elas vaia, entón, todo o agradecemento.

son de poesía editáse grazas ao patrocinio xeneroso de dúas entidades –portuguesa e galega– que dende hai moito tempo veñen traballando en prol de superar fronteiras artificiais e de apoiar a nosa literatura. Referímonos ás Edicións Fluviais –o

© Dos poemas do inicio: herdeiros de Antón Tovar, Manuel María, Xela Arias, Luísa Villalta.

© Da introdución: Xoán Carlos Domínguez Alberte.

© Das creacións: Alberto Augusto Miranda, Alexandra Bernardo, Alexandre Teixeira Mendes, Ana Romaní, Anxo Angueira, Anxo Pastor, Aurelino Costa, Baldo Ramos, Bernardino Graña, Estibaliz Espinosa, Fernando Martinho Guimaraes, Fran Alonso, Gonzalo Navaza, José Carlos Soares, José Viale Moutinho, Lois Gil Magariños, Luísa Mota, Luz Pozo Garza, Manuel Álvarez Torneiro, Manuel Forcadela, Manuel Vidal Villaverde, Miro Villar, Pedro Gonzalves, Pilar Pallarés, Rafa Villar, Salvador García-Bodaño, Vergílio Alberto Vieira, Xavier Rodríguez Baixeras, Xulio L. Valcárcel.

Edita:

Edicións Fluviais – Lisboa

Dirección literaria: Alberto Augusto Miranda

Departamento Literario da Sociedade Guilherme Cossoul

Av. D. Carlos I, 61-1º

1200-647 Lisboa

<http://incomunidade.blogspot.com>

Tfn.: +351.965817337

Libraría Couceiro S.L.

Santiago de Compostela (Galiza)

www.librariacouceiro.com

Tfn.: 981 565 812

Fax: 981 572 239

Realización: Galigraf Galicia

ISBN: 84-609-7637-8

Depósito Legal: C. 2.188-2005

1ª edición: Lisboa/Santiago de Compostela, outubro de 2005.

Tirada: 1.500 exemplares.

mesmo se podería dicir, entre outras iniciativas, doutros selos editoriais como Edições Tema ou Edições do Buraco— e tamén á Libraría Couceiro de Santiago de Compostela, a cuxos responsables lles estendemos a nosa gratitud.

Con relación á estrutura deste volume cómpre dicir que, para cada unha das catro seccións que contén, se escolleu un título suxestivo de cada un dos escritores homenaxeados, que abondase para proxectar un resplandor do seu potente estro creativo.

E neste sentido quérese facer referencia ao relativo do encadramento das contribucións, tanto poéticas coma plásticas, dos creadores participantes, xa que isto non supón máis ca unha cuestión de organización de todo o material por parte do editor desta publicación.

Si é certo que moitos dos autores manifestaron o seu interese por incluír a súa colaboración nalgunha das seccións en concreto do libro. Mais o que, en definitiva, pretende esta obra é, a partir do alento presente destes catro poetas lembrados, seguir escribindo con tinta nas liñas do sangue da vida.

E para lle pór o ramo a esta introdución reproducense uns versos de cada un dos catro libros que lle dan título a cada unha das seccións. É un xeito de tenzón a catro voces nas que se deixar sentir a poesía viva, profunda, a palabra exquisita, latexante dos nosos poetas.

Antes que veña a noite, xa por tras,
cómpre saber chegarse ó vento
i a ise río de cousas amarelas
que anda a fuxir arreo,
como si fora humán;
cómpre sentir o peso
das cousas morredizas, encol da nosa pel

fuxitiva tamén cara ó silenzo,
i antras súas compañías decatándose,
no balbor do seu verso,
da gracia de estar vivo
nos seus dediños cegos,
que nos apreixan
pra que tripe por eles o desexo.

ANTÓN TOVAR

Ollada a Terra Chá dende as alturas
é semellante a un mar en calma.
Pra medila só valen dúas mensuras:
¡ferrados de corazón, fanegas de alma!

MANUEL MARÍA

Son quen de verquerche abrazos de contos
brazadas xa ves de melodías

Pero deixa deixa agora
que esquezan os nosos nomes os paxaros que ensinamos
e volvan novos ó tempo da inocencia
e... deixa deixa agora que esquezamos
onde van os nosos corpos en traslado

Entón serei eu quen lle preste
ó teu sono as fontanas de xazmín
... e as augas novas

XELA ARIAS

ONDE nós nunca pasan os trens
Só chegan ou parten
Por iso tamén somos nós

a nosa última estación
o noso amor definitivo

Así podemos marchar
no único sentido posibel
ou esperar o avalo dos viaxeiros
para sentirnos expandidos nas miradas estrañas
que chegan arrastrando as bambolinhas do mundo

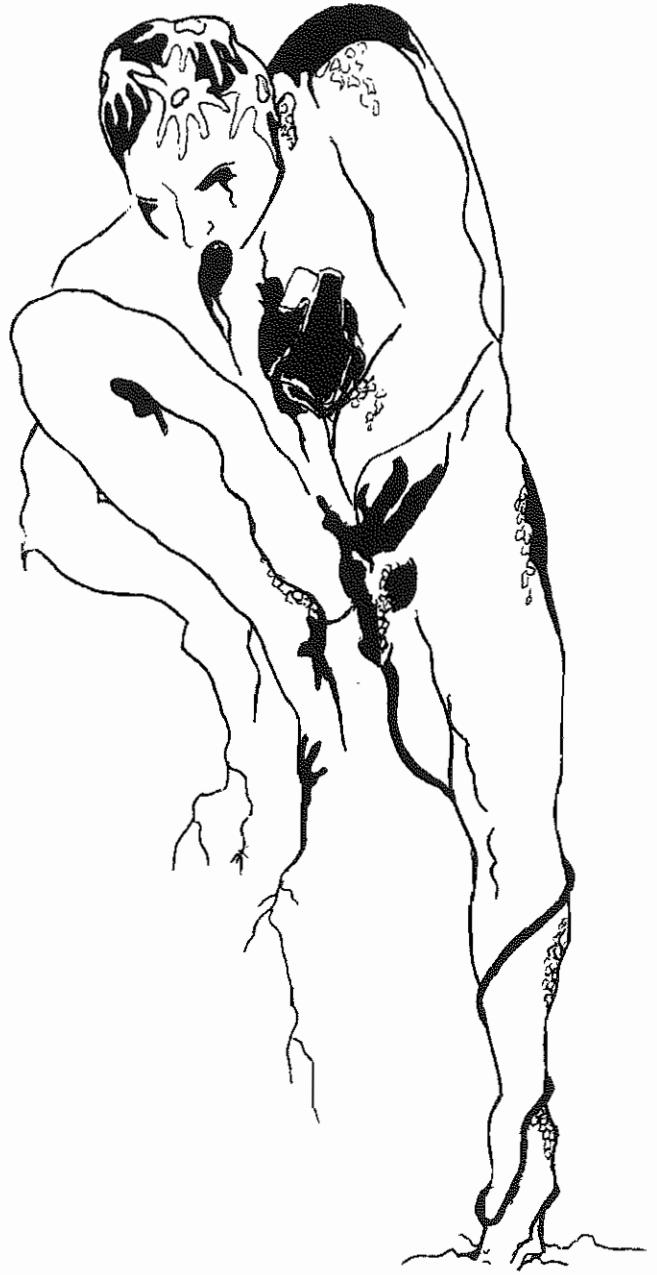
Onde nós non hai nunca outro destino
que ser un anónimo fin
ou un glorioso comezo

Luísa Villalta

Esta é a verdade auténtica do pensamento sempre vivo na
palabra poética. A aposta polo compromiso, pola vida, é a que fai
nacer decontino son de poesía.

XOÁN CARLOS DOMÍNGUEZ ALBERTE
Brión, verán de 2005

arredores

Micropolifonías

Estíbaliz Espinosa

Son raros estes humanos.

Un día nacen. Poñen a proba o mundo enteiro.
A persistencia desa inesperada mutación do cosmos chamada
vida.
Esa estirpe bastarda de estrelas e de forzas.

Son raros.

Non saben qué fazer con eles mesmos. Pois aí os tes.
Recén creadas as mans. Pois aí as tes.
Cando rin en medio das tempestades ou desesperan de puro
pracer.
Qué me dis diso que fan coa larinxé. Pode ser inaudible,
malinterpretable, estentóreo, febril...
Rascan cordas sobre a madeira coas crins dun cabalo. E obteñen
algo que non se parece a nada do que existe no universo. O
único que non mimetiza forma ningunha. Que mana coma o
sangue dunha ferida e o seme e a lava.

Son raros.

Son rarísimos.

Pelexan por nomes, por belezas, por espacios, por fe. Perséguense
en corredores escuros e logo fan que non se coñecen. Tortúranse.
Regresan xuntos dalgún lugar e conxugan un futuro que nunca

sucede. Alívianse mutuamente con vendas e drogas e palabras.
Distánçianse de si mesmos cunha ironía fecunda.
Deles é a dúvida, a senrazón, o paroxo, a suspicacia.
Contemplan galaxias que non saben da súa soedade.
Deles é o ruído, a música reservada para eles, para eles desde o principio das estacións.
Viven desde antes de chegar a este mundo.
Viven moito despois de abandonar este mundo.
Crense inmortais. Pero dalgún xeito *creer* e *ser* son o mesmo verbo.
Converten en cerdeiras, no interior dos ollos dalgún animal nocturno, en madeira de violín, en crins de cabalo.
Converten no que sempre quixeron ser, no que sempre foron.
Mutan continuamente e despistan aos que se quedan.

Son raros.
En todo o raro sempre hai algo de marabilla.
Cando aman algo profundamente, evitan nomealo.
Son estraños.
Ás veces non saben qué facer coa memoria.
Ás veces din palabras sen sentido.
Ás veces, Luísa miña, ás veces

Viaxe ao Oeste

Xulio L. Valcárcel

*Eu quixera
ser outro.
Non o vello que son.
O outro
que aló ficou, atrás,
dos espellos no fondo...*

ANTÓN TOVAR

Cando me chegue a hora
de emprender a viaxe cara o Oeste,
recolla a áncora e me afonda
quedamente
nas sombras do solpor,
non te levarei conmigo.

Irei senlleiro e digno
esquivando como poda
pozos, trampas e celadas
cara unha casa que me agarda,
e da que non cabe esperar
nunca o regreso.

Cando me chegue o día
de emprender a viaxe cara o Oeste

e deixe atrás todo canto amo,
irei espido e limpo desexando
que a navegación do sol
polo espazo insondable da noite,
aviveza nos meus ollos a lembranza
daquel tempo sinxelo e pleno
contigo compartido.

Eu xa non estarei
pero se por acaso algún coñecemento
concedido me fose, sabe que levarei gravada
por sempre a túa imaxe,
musitada a mellor oración
para os meus labios:
o teu nome, amor, que encheu de gracia
as horas ardidas do pasado.

Soneto Habana Blues

Miro Villar

Outra fisiognomía polo tempo estragada,
gastada no traxecto dos días e das horas.
Qué outro mundo feliz, qué infancia rememoras?
Qué misterio profundo se agacha nesa ollada?

Habana patrimonio, capital derrotada,
esperanzas que mudan en sombrizas demoras.
De brazos resignados, porque ti nunca chorás,
vindicas o futuro, xornada tras xornada.

E aproveitas fragmentos diversos das ruínas
para restaurar vida, construí movemento
e avanzar lentamente no rostro que endurece.

E agardas que un fermento rebente nas rutinas
que fixeron das rúas lugar de pensamento
onde o día entretece o que a noite desece.

Manuel Forcadela

na memoria de Antón Tovar, de Manuel María,
de Luísa Villalta, de Xela Arias

¡Adeus Literatura, meu prístino país
De torres silandeiras e muros derrubados!

Deixei de crer en ti. Xa nada nos reúne.
Non somos más que antigos amantes separados
Por lúas de paixón, por meses de distancia,
E teño que deixarte, partir para outros mares,
De pé sobre as madeiras dun vello pailebote,
Sumido no meu pranto de bêbedo e suicida,
A oír o acordeón funesto da nostalxia.

Adeus, maldita dama, infiel e mentireira,
Deitada sobre os lenzos de seda do casino
Á espera do tafur, do conde, do malandro,
Solemne prostituta, fantasma da linguaxe.

Adeus vello navío, veleiro en que embarquei
Á busca doutras illas e mares e linguaxes,
Soberbio capitán, tamén pirata ás veces,
Soñando achar a lúa deitada sobre as augas,
As frautas dun idilio, as cabras dun pastor.

Adeus, paixón vehemente da miña mocidade,
Oh río tropical de matos e espesuras
Que xorden impregnadas de palabras,
Sublime compañeira das horas do verán,
Ti, dama que ficou, na épica das horas,
Á espera de que un vento de novo me levase,
Propicias as xornadas, á patria de regreso,
Penélope e Ulises, Xenebra e Lanzarote.

Adeus, bebida doce, alcólica visión
De mundos sulagados, de montes posuídos
Por lavas e por lumes, por tropas á conquista
De torres e cidades.

Eu son o que noutrora, ao son de frauta aguda,
Sereno modulou bucólicas cancións.
Despois deixou a patria, sumido na cobiza
De longos horizontes,
E foi polos camiños do imperio dilatando
Xornadas dunha heroica mocidade,
E así chegou un día aos límites de Troia,
Acaso tres mil anos despois de que os aqueos
O fado coñecesen e o gume das espadas.

As dádivas de Grecia fixéronme feliz
E souben que eran eses os camiños
Que había percorrer nos tempos en que, logo,
Despois de que a viaxe rendese cos seus froitos
Tributo a aquela patria orixinaria,
Volveuse ao meu país, tentando prodigar
Nos cantos que facía o voo daqueles fumes.

E así, Literatura, entrei de cheo en ti,
Sen darmo nin sequera un tempo para abrir
Os ollos e atender á lúa que chegaba,
Celeste sobre un manto de tebras e distancia.

son de poesia

Alberto Augusto Miranda

Dedicava-me a espetar os garfos
como se tivesse o conhecimento
da vida e da morte.

No meu quarto capital, ardia.

Depois asfaltava o ego antigo e fugia
de todos os transportes.

A massa histórica existe, está-me
na cabeça qualquer gaveta que abra
é uma época, uma cidade, um casamento, um herói.
Como posso existir no meio desta gravidez?

Os canais de veneza, onde a peste
era esfinge
tinham um bordão submarino: a criança

a alga que a gôndola sobrepunjava.

aquela curva de olhar
de nunca mais olhar para a frente
contrário às andorinhas.

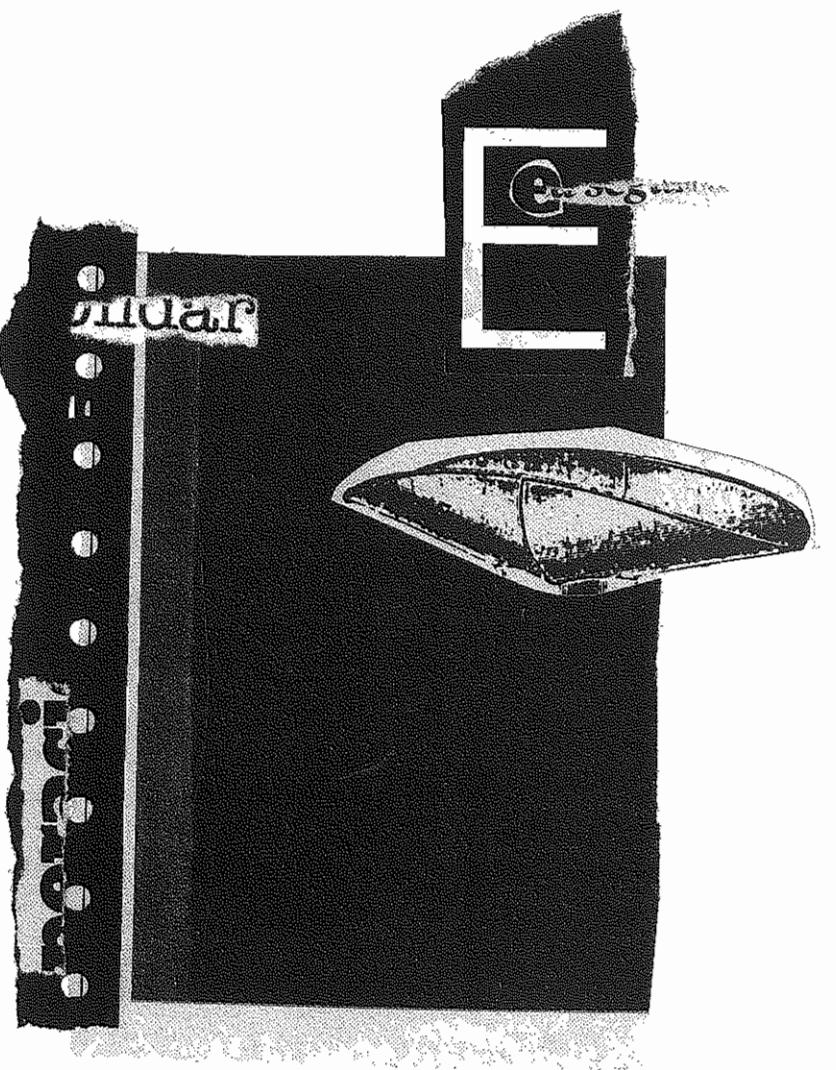
José Viale Moutinho

Vou envelhecendo, eu sei que a cabeça cada vez se mete mais debaixo do braço, querendo adormecer, pedindo aos olhos que apenas releiam aqueles livros que lhe deram maior prazer ou deixaram buracos na parede de cortiça do entendimento. E aquela tarde em Ourense, naquele tempo tão perdido que hoje se chama primeiros anos da década de setenta, eu queria conhecer um poeta que tinha uma livraria, Antón Tovar. A livraria, não me recordo como se chamava a livraria, seria Estanco ou Tanco? Não me recordo mesmo. A livraria ainda estava fechada e não havia ninguém dentro. Voltei à esplanada onde tomara o café depois do almoço e vi, solitário, numa mesa, escrevendo num caderno, alguém que de pronto reconheci como Eduardo Blanco-Amor, de quem eu acabara de ler a fabulosa *A esmorga* e de escrever um texto para o programa de uma sua peça em representação no Porto. Tímido, como sempre fui, aproximei-me, disse-lhe que o queria conhecer, quem eu era e ali falámos longamente. Tão longamente que ao regressar à livraria de Tovar, este começava já a preparar-se para fechar as portas. Os nossos *calados esconxuros* fizeram parar o tempo e estendi-lhe as primeiras edições de *Arredores* e de *Non* para que mos autografasse e nessa noite jantei com ele e com a encantadora musa inspiradora de *O vento no teu colo*. Fiquei encantado em conhecê-los. De quando em quando lá o correio me trazia uma carta na letra tremida de Tovar, sempre entusiasmado com qualquer coisa que pretendia fazer. Amargu-

rou-me o seu *Diario sin datas* e fiquei perplexo ante o poeta António Tovar em castelhano, quando me mandou o tomo dessa sua poesia. Afinal, ele era dois grandes poetas com o mesmo nome, com maestrias idênticas, mas em idiomas diferentes. Um princípio do internacionalismo que o empolgava?

De quando em vez, releio António Tovar, mas há muito que não vou, como ia, passear pelas velhas ruas de Ourense, onde os meus velhos amigos foram desaparecendo e agora já não conheço quase ninguém.

terra chá

A Manuel, Xela, Luísa

Ana Romaní

Esa forma de area que adoptan os días co tempo
esa sombra da luz que asombra as horas
que pasan   que seguen estando
regresa
observa a matriz   a forma do dátil   espiral
que almacena no instante
os instantes
Ese pregue da voz que foi tan tensa para ser así
poema   superficie que desvela a esfera
Esta insistencia

Fotografías na consola

Salvador García-Bodaño

Vénseme ao pensamento a vosa imaxe irreal,
núa xa de porvires e espida de nostalgias,
no baleiro do tempo

onde empeza a eternidade.

Fotos imaxinarias reteñen o pasado
na consola dos días
e na arca dos soños.

Tempo parado contra o pasar do propio tempo,
levo o voso recordo
e o voso ser a resgarde
en intres fragmentados da memoria da vida,
todo o que me deixastes preto do corazón.

Dende o fondo de vós
vindes renacer no canto,
na palabra creadora como nova existencia,
na raíz comunal da lingua
e das nosas ansias.

Con nós vén o valente pulsar da vosa vida,
as querenzas que aquí mantiñades,
as arelas,
a nos daren alento para cada xornada.

Coas ilusións de todos construiremos un soño
ou unha terra forte
propicia á nosa historia.
Nela han ver os máis novos
cumprirse o seu destino,
ben lonxe da vivencia da patria desposuída.

Xuntos imos no día a día da ruta aberta
para entregalle ao pobo
a consciencia de si mesmo,
a súa autoestima de vez reconquistada.

Ides cabo de nós na marcha da liberdade
e non van separarnos nin nos separaremos.

Síntovos onde a nós cando digo os vosos nomes.

Inventario na chaira

Manuel Álvarez Torneiro

Abro o libro dos ollos.

Estes son os camiños que nos deron,
e os restos da tormenta.

Estes son os altares do cansazo, as arcadas
vencidas das bubelas,
as memoriosas torres e os adros
dunha pasiva luz e morte rústica.

Detrás destas camposas será noite
de raíces tenaces e pulsión invertida.
Veño de lonxe, unánime e ofrecido
á grandes evidencias.

Todo foi extinguido, cegado o diamante,
os trazos do solsticio,
as lámpadas felices agachadas nas noites
como sexos ou brasas.
Xuventude dun día, carricanta solar,
levadura, arboredo,
tanto verso-inventario...
Arremangado pulo a palpitar en todo.

Estes son os camiños,
onde chega o aviso da invernía

e medran as distancias que entristecen as tardes.
Inza un vento unha cinsa, precipita memorias
cando un poldro galopa polas chairas da épica.
Abro o libro-inventario.

Nas nosas mans ardían os corazóns das pedras,
os paxaros que aniñan nos arcos sen alcance,
as mazás sempre verdes, enceradas de frío.
Levamos os estigmas dun milagre fugaz.

Máis alá destes campos ara, insomne, unha sombra.

Os vellos mestres

Xavier Rodríguez Baixeras

Alí quedou a estatua que co seu brazo firme
aparta con desdén os meus soños avoltos
e que, pechando os labios, desiste de pedirme
retallos de horizonte que xa alvisco disoltos.

Os antigos quixerón petrificar a vida
e nas dobras de mármore sofocar o desexo
e deron dor á pedra e sorriso á ferida.
O tempo, duro afán, é o que neles envexo.

Agora, xa conforme, baixo os altos beirís,
escapo aos tortuosos calexóns e procuro
a distancia que, libre, segregá un paso gris.
E finxo que desbusto remoto ceo impuro.

Florencia. Nadal 2004

espécie

Luísa Mota

Uma espécie.
Mastigar os passos ardentes
Aí se fecham os sítios
a que vou pertencer.

encontrar uma presença
talvez de deuses,
o que ardia em convulsão

Quando o claustro abriu latejei.
Como é redimivel
a confissão.

Lembrar-te ás ainda que existo
de cama
nesta casa fechada

Não tem nome este corpo de ideia.
O efémoro ganha apoteose de destino
heresia viva
à ultima vela, a tua mão prendeu-me o braço
quando todos os meus nervos estavam a rogar

Escorrego.
na casa de espelhos da poesia,
rasgas a camisa, tornas.

esmago a tâmara,
recordo sempre.

O dia de hoje!

Aurelino Costa

Cenouras nas árvores
em pampa lustrem as várzeas

bezerros lusófonos pastam de missal
pedros e putas ensaiam a imposição das cinzas
quando, claro orvalho?

Secam feéricas as bentas dos anos
Poejos de mel gotejam flácidos a borbulhar

Lúcifer afronta o quarto sujeito de ânus velho
papa a mosca na casta bulha do leite
e despe-se no espelho da fome ...

Quando, claro orvalho?

Tulipas finas de teu amarelo
Ensaibram as vestes coléricas de roma
E tomam o silêncio por vinho...

Sache em salto e pique a monda fetal danos d'hei
Claustro d'osso em circunspectos

ópera do mar em ombros

O claro orvalho na língua de fogo
êmbolo azul num domingo antigo
núncio d'astros num fulminado roseiral

mãe, antiga mestra de meu ósculo novo
agora sou bovino e touro, que fazer no jogo?
dorme a estátua branca em dentes d'ouro!

Látego filme do que não há na pele do gomo
Encanastra até ao gume tudo o que consome
amor dório em estardalho lume

foco a verruga no olho casto de santo – sanitário do fogo
mergulho o cabelo comprido no lago do rosto
dispo e unto o seio no húmus da luz cistina dos séculos

quando?, até quando sacro orvalho da manhã d'autono ?

denuncia do equilibrio

Luz Pozo Garza

A Valentín e Amparo
A Darío

1

Ía agromar a primavera pero acaso chovía
Pero acaso chovía meditadamente 4 de marzo Granxa de Barreiros

Houbo na casa un gozo de mapoulas e fuchsias e de licores ledos
chorimas ventureiras acordes silenciosos páxinas distendidas

Chegabas e abrasabas cunha cunca de luz que non se extingue nunca
Un esplendor de ardora no fondo da beleza abisal recén nada

Todos sabían que levabas a rosa de cen follas impresa no costado
do lado esquierdo preto do corazón para incendiar as noites
para ferir as verbas que nunca foron ditas

para escribir talvez un paraíso escuro e borrallo de novo dun plumazo
para bater o medo lusco fusco dos días de infortunio cun radar lacerado

para loitar en contra da entropía contra das marcas irreconciliables
para botar por terra o equilibrio dos deuses o seu prestixio extático

Consumar dunha ollada de mirada arquetípica felinos ou cabalos
dunha estirpe novísima de antes da primavera cando nada está escrito
sobre os cómaros verdes

2

Ollos de lume e labios de camelia camelizáme a gosto...
a descamelizarte cando xela en Galicia no reino mesmo implícito
do desmán e a carencia

Neste reino ferido da nosa periferia que era o centro absoluto
que ti amabas
Pois quererías ser como unha supernova para plantar o lume
nas esferas altísimas coa sinxeleza de plantar o líño no tempo das
alaudas

Viñeras a tronzar a rosa de cen follas e a desmitificar
a exquisita corola dos soños permitidos e canónicos

Viñas facer do mundo unha táboa rasa pra te sentir en fuga
en ventimperio en pretexto de loitas contra calquer oráculo

Quererías talvez desconectar os ríos as liturxias os templos
as tribunas as crónicas os velenos agónicos da rosa
e ás veces o erotismo do ser contradictorio

E gritabas cun berro partido en dous segmentos a verba In Dependencia
Perseguías acaso ese fulgor que cega

Falabas coa fermosa boca dos derrotados

3

Desintempérialate e non descamelices no lugar que te atopas
cando xela en Galicia tan extremadamente na friaxe da morte

Incorpórate ós tempos das camelias de Vigo
ós équidos feridos ós libros que escribías como unha lúa excéntrica

E recolle as camelias tan seducción tan sombra tan penumbra
tan holograma mesmo Rosalía
tan novelo tan mar de Vigo tan intemperízome

Tan lámina de vento que bate nas cordaxes dunha alma estradivarius
como Luísa Villalta...

Transitas e ultrapasas aquela infancia mítica das mañas de Fingoi
por ínsulas absortas astros desordenados e planetas que claman
e reclaman a túa persistencia incorruptible

e vas serenamente sen volver a cabeza camiñando a deshora
camiñando a deshora camiñando a deshora en procura daquela
luz altísima
que sempre perseguiras no teu pasar gozoso polas rúas de Vigo
fermosísima Xela a diario a diario con Darío da man

23 de marzo de 2005

Confesión incompleta dun amigo do heroe

Gonzalo Navaza

Concedeume a fortuna coñecer o segredo
do teu nome escondido. Abonda pronuncialo
co timbre dun tremor para que ascendan nubes
de antano polos cómaros e as neves de onte pousen
un estremecemento no lombo das estatuas.

Aluman ese nome luares doutras noites,
cando ardía o desexo nas fragas da epiderme
e proclamaba xúbilos que finxían certezas
ou flámulas de mastros o mar dos extravíos.

Tempos de rock and roll, de ousados horizontes,
de ilusas travesías sen rota de regreso
onde gozar prodixios en incógnitas illas
nunca de antes tripadas de pegadas humanas.

Queimaramos as naves no porto escintilante
das luces de neón, a música nos pulsos,
e tiñamos por certo, coitados, que os abismos
premiaban con tesouros a audacia temeraria.

A walk on the wild side era avidez nas veas,
a horse with no name nas gozosas vixilias,
as ansias a virar nun carrusel de lonxes

co abraio dos ancestros preguntándose en balde
que periplo era aquel camiño de ningures.

As palabras rebeldes roldaban as meixelas
coma bágoas surtidas dun feroz dicionario
e o corazón largaba trasmallos infelices
no incerto pego negro do teu ollar profundo.

Sei o teu nome e sei que de dicilo agora
levantaría a ausencia as pálpebras de bronce
e os labios tremerían coma nos vellos tempos
para anunciar a nova da fugaz mocidade
vencedora da morte e do puñal dos días.

Mais fíxenche promesa de gardar o segredo
e é tan pesada a carga de saber que depende
de min tan só, de min –que apenas fun amado
un efémero outono–, que me falta coraxe,
que non teño valor e asubío en silencio
unha danza macabra de oficios insensatos
entregándome á dor dos amigos do heroe
que se saben indignos por saíren con vida
da batalla onde amor sucumbiu sen remedio.

Bastaría dicilo para obrar un milagre
mais fíxenche promesa e hei de gardar silencio.
Non ha dicir xamais esta boca ese nome
así me anegue a voz o mar do esquecemento.

A expresión poética

Fran Alonso

A expresión poética
(expreçom plus chic = *poéchic*)
dos colectores dos hiper
mercados
é deslumbrante
como o dentrífico que
se con xela nos
desaugues
da
cocacola
in
co
mu
ni
cación
rúas de ver
te
doi
ros (poética)
de arrobas @ darrobas @ das robas
expresión, a todos os efectos
poética in
reciclaxe urbana do lixo despoxos latas dixitais
da cocacola

anacos de ratos sumidoiro en trozos (des) da in
co
mu
nin canción
nn@solitarias
CC: a min self
send to © reservados todos os dereitos
por cocacola poética & solidão.
E lembre, Equilibrio: marca rexistrada.®
Nota: este poema é autoreverse.com

Prende a verba

Anxo Angueira

Prende a verba

coma o salgueiro na braña
prende
e o solpor nas ondas do teu mare.

Escura de fol voz botada
para sére-las cores
ilícitas ilícitas ilícitas
do herbal sen cancelas
da fonte onde lavan
cabelos teus as pícaras
que non viñan nos libros
e nunca nunca nunca.

Enormes olmos, mirtos
coma os que cortas no xardín do pazo
ou abrazas
nas mañas de orballo.

Prendeno medran os loureiros na lúa
fada branca enfariñada
na fogueira do sol trubado
a manchea de fieitos
que escribiche.

E o lar o millo os camiñños
santos campás e pecados
a cinza fría do fogar sen lume
o can que agarda

todo
así fan as trepeceiras ponlas
vizo de raíz que todo entupe todo
o ceo un verso cheo que rebenta
e nos regala
a árbore e a bagaña nova idade
un maio de ben
séculos.

As palavras do exímio

Alexandre Teixeira Mendes

As palavras do exímio
o que se dissipa nessa voz
do incontido
a obscuridade do legível

a palavra do exausto
da plúmbea sombra
a memória
o que se ajusta ao visível
a linguae de bach
de onde provenho
os rolos de pergaminho da tora
a clarividência do excesso
a eloquência das éclogas de bernardim
o obstinado que enuncia o abrupto
a lamentação
o que se desvanece

Coberta que fosse

José Carlos Soares

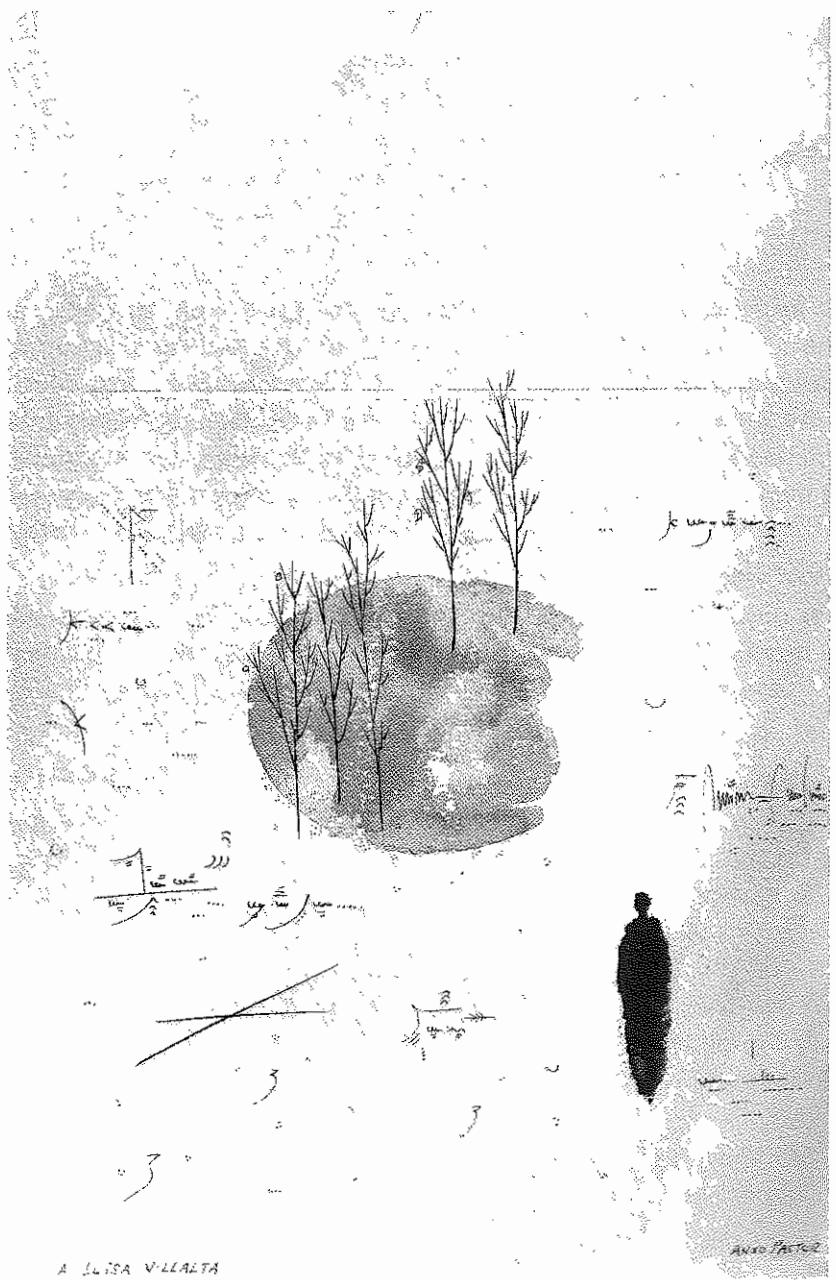
Coberta que fosse
de aves, ficava
num longo dizer

a rapariga. Havia misturado
um perfume a erva brava
e a canela. Nem sei

por que me lembro
do que já queima
os lábios, agora que se dobra

o coração no frio.

en concreto

Pensar é escuro

Pilar Pallarés

Se non me vedes fóra nunca máis, é que fiquei aquí, á intemperie de min, envisa en razón tráxica. Descorrín o telón como cada mañá e esvarou no cristal a luz de outono, precisa, silenciosa. Mais eu provoco o ruído dentro de min e en vós, debátome nos gumes deste cuarto, mergullo en discordancia, en desespero, e entrégovos columna de sonido, o meu sorriso leve a soste o invisíbel, e esta memoria dunha luz antiga.

Se non me vedes fóra, no escenario, correndo cara vós, tocando xuntos, non temades por min. Quixen ficar aquí, no teatro de sombras. Estagno o voso tempo nestes muros, adenso a vosa hora na conciencia. Intégrovos en min, formamos parte.

Se non me vedes más á luz do sol, ollade o sol da noite. No seu centro ardo eu. E seino todo.

A Luísa Villalta, *in memoriam*

Manuel Vidal Villaverde

En concreto, Luísa,
O mundo foi unha estación silenciada,
En concreto, estaba o tempo parado,
Noite de gatos mortos en aroma inmanente de tellados.
Agardabamos, Luísa,
Os últimos cilíndricos silencios,
E non pasaba ningún tren,
Ningún viaxeiro anónimo en tristeiro abandono
De íntimas estacións e despedidas,
As chaves que ti dixeches do tempo,
Mapoulas na fin do cabo,
En concreto,
Delicada alta morta amortallada
En San Amaro,
En concreto...
Non houbo nada, e si,
En concreto,
As vagas atlánticas baten con tenra furia estremecida
No areal necrópole da cidade enfeitizada,
Morar de soños salgados húmidos en San Amaro...
Morrer morrendo, Luísa.
En concreto solicitamos o silencio que sempre precede ao
Ruído,
En concreto de in-concretos, as ondas xa definitivas,
Amolecidas, adecidas,

Ecuacións sobre indefinidos reconstruídos,
Sempre sombras siluetas esquecidas do esquezo.
En concreto de paroxos
E rumores que descen de abanqueiros,
Do que foi a vida,
A morte,
Sen caínza o corpo,
O tempo liberado das chaves,
Enxoito murcho o riso,
Luísa.

Bernardino Graña

E líbranos, Señor, do que sen Ti
polo mundo inda flúe en desatino.

Da firmísima música calada,
do melódico vento, o rexo estralo,
a chuvia longa, longa, sonorosa,
badalada, campá, garduamento
de ondas polos mares coma follas,
acesas lanzas, prantos, violinos...
Xire todo en si mesmo, en branco xiro,
radical, profundísimo, gran río.

Fure e tenda unha vaga, enorme praia,
un radical rumor, total ruído.

Penetre, si, penetre feminina.
Humidosa, a fluír por todos nós.
Luísa está por nós en desatino.

pregunta derradeira

Rafa Villar

dime,
camarada,
como vén
e como ten ollos a morte
cando
quedamos sós?

como esvara
deica o seu silencio atrapado
e nos prohíbe?

como,
camarada,
deixar gravado na memoria
o teu tempo de escuma?

Uma notícia d' além túmulo
chega-me via sms
Zumbe o telemóvel no bolso
direito do casaco a faiscar
A Luísa morreu diz-me
o Alberto do outro lado mar
com as letras todas
sem abreviaturas ou contracções
Que há notícias que exigem palavras completas
frases morfologicamente assassinas
prosódias rarefeitas e semânticas fulminantes
Pouso o mensageiro em cima da mesa
e vou até à varanda ver-o-mar
Acendo um cigarro mas nem mar
nem cigarro nem varanda qual quê
Só um telemóvel com um monitor
estupidamente a brilhar
se impõe a toda a paisagem
Se não tivesse telemóvel isso não acontecia
Ou se o casaco não tivesse bolso
do lado direito só do esquerdo
E se nem casaco tivesse seria ainda melhor
Como se faz para responder
a uma notícia d' além túmulo?
Alheio a tudo o que à minha volta

já não é para mim
fixo o olhar, como se uma força obscura
o comandasse, naquele estranho
objecto que me manda mensagens
funéreas tremendas são
ss vibrações daquele tanatomóvel
Pode ser que a notícia
por um milagre de desaparição
a que chamamos deletagem
já não esteja lá ou milagre por milagre
que o seja de verdade
que nunca notícia assim tenha recebido
Ou ainda coisa que não seria inédita
deletérios pensamentos me sucedam
a pensar no Freud esse gajo que
até a amizade estragou que disse
assim o digo eu que ocorre
bastas vezes o desejo de matar
a quem gostamos
Tristes são na verdade os momentos de luto
em que a fantasia se afinca nas negas
do que à nossa frente está
O desamparo é coisa lastimável
de se ver bem como as voltas
que o pensar dá no desnorteio
de se saber desvalido o estupor
de pensar que andei sabe-se lá quanto tempo
com a morte no bolso direito do casaco
Pasmado fixo o olhar no monitor
d' além vida e como coisa automática
um grande olho cósmico projecta-me
para as ruas do Funchal

Fumo de luto

Vergílio Alberto Vieira

à memória
de Luísa Villalta, violinista

Com o arco de pélo de cavalo,
Prolonga, o contrabaixo, a condição
De o mundo o tempo todo ter à mão
E poder, a todo o tempo, deplorá-lo.

Em querendo tanto a si afeiçoá-lo,
O instrumento é, de resto, a perdição
Com que as cordas embaraçam o coração
E o braço chega, por fim, a sufocá-lo.

Conquanto se desconheça o dia, a hora
De voltar a Deus, à luz primordial,
Sempre longo é o tempo da demora.

Para o que deu, de modo natural,
O muito que, por bem, se fez penhora
Do pouco em cada instante original.

Índice

Palabras en prosa	7
Baldo Ramos: ilustración da cuberta e da contracuberta	
<i>arredores</i>	
Alexandra Bernardo: ilustración	13
Estíbaliz Espinosa	
<i>Micropolifonías</i>	15
Xulio L. Valcárcel	
<i>Viaxe ao Oeste</i>	17
Miro Villar	
<i>Soneto Habana Blues</i>	19
Manuel Forcadela	
<i>Adeus, literatura (fragmentos)</i>	20
Alberto Augusto Miranda	
<i>son de poesía</i>	23
José Viale Moutinho	
<i>António Tovar, naquele tempo</i>	24
<i>terra chá</i>	
Pedro Gonzalves: ilustración	29
Ana Romaní	
<i>A Manuel, Xela, Luís</i>	31
Salvador García-Bodaño	
<i>Fotografías na consola</i>	32
Manuel Álvarez Torneiro	
<i>Inventario na chaira</i>	34
Xavier Rodríguez Baixeras	
<i>Os vellos mestres</i>	36

Luísa Mota	
<i>espécie</i>	37
Aurelino Costa	
O dia de hoje!	39
 <i>denuncia do equilibrio</i> 	
Lois Gil Magariños: poema visual o <i>sublime</i>	43
Luz Pozo Garza	
<i>Xela en Galicia dende o 1 de novembro</i>	45
Gonzalo Navaza	
<i>Confesión incompleta dun amigo do heroe</i>	48
Fran Alonso	
<i>A expresión poética</i>	50
Anxo Angueira	
<i>Prendeu a verba</i>	52
Alexandre Teixeira Mendes	
<i>As palabras do exímio</i>	54
José Carlos Soares	
<i>Coberta que fosse</i>	55
 <i>en concreto</i> 	
Anxo Pastor: ilustración	59
Pilar Pallarés	
<i>Pensar é escuro</i>	61
Manuel Vidal Villaverde	
<i>A Luísa Villalta, in memoriam</i>	62
Bernardino Graña	
<i>Luísa Villalta</i>	64
Rafa Villar	
<i>pregunta derradeira</i>	65
Fernando Martinho Guimarães	
<i>Luísa Villalta</i>	66
Vergílio Alberto Vieira	
<i>Fumo de luto</i>	69

ESTE LIBRO ACABOUSE
DE COMPOÑER O 27 DE XULLO DE 2005.

SAE DO PRELO
O 6 DE OUTUBRO DE 2005,
ANIVERSARIO DO NACEMENTO
DE MANUEL MARÍA
EN OUTEIRO DE REI.

Edições Fluviais

Livros:

20. Poma Fidiró, *As iluminações de Aurelino Costa*
21. Fernando Martinho Guimarães, *Apenas um tédio que a doer não chega*
22. *son de poesía* –para Antón Tovar, Luisa Villalta, Manuel María, Xela Arias–, org. de Xoán Carlos Domínguez Alberte

Arte Postal:

26. José Manuel Travado / Lois Gil Magariños, *São o Belarmino*
27. Jorge Magalhães, *Corpo*